

[Jefsen Christensen.]

fast en Gang til, er dette, at Ordningen ikke blot gælder de sønderjyske Digelag, Afvandingen ved Tønder, men ogsaa Digelagene Nord for den gamle Grænse, Ribediget og Darum—Tjæreborg-Diget.

Saa vil jeg gerne blot have Lov til at sige, at man skal have meget travlt, hvis man inden for en overskuelig Tid tænker sig at udrydde al Særlovgivning i de sønderjyske Landsdele. Der er en hel Del Love, der slet ikke lader sig udrydde, fordi vi har de ganske særlige Forhold dernede, og jeg tror heller ikke, at man paa et Omraade som dette skal være alt for ivrig; for er der noget, som de Mennesker, der har faaet Gavn af den Rentelettelse, der her har fundet Sted, trænger til, saa er det saa vist at faa Nerverne i Ro oven paa hele den Elenighed, der hvilede over deres Sind, medens Landbrugskrisen og al mulig anden Erhvervskrise stod paa. Den Smule Konsolidering af deres økonomiske Forhold, som denne Lov her har hjulpet dem til, har i saa høj Grad været paakrævet og velfortjent, at jeg kun har en Ting at sige, og det er Tak for Genfremsettelsen af dette Lovforslag, og jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Jørgen Otzen: Den Lov om Lempelser paa visse Laan til sønderjyske Landbrugere, Haandværkere, Fiskere m. fl., som har været gældende fra 16. Maj 1934 indtil Udgangen af 1945, har ganske uomtvistelig været til stor Gavn for det sønderjyske Erhvervsliv gennem alle disse Aar. Vi har af det ærede Medlem Hr. Jefsen Christensen hørt, hvor kapitalfattig vor Landsdel dernede var ved Genforeningen, og de fleste erhvervsdrivende baade i By og paa Land maatte gennem Laan skaffe sig Driftskapital. Da saa de vanskelige Aar i Begyndelsen af 30'erne meldte sig, var det intet Under, at Landbruget, navnlig i de magre Egne paa Højderyggen, tyngedes haardt af den paa Ejendommene hvilende Gæld, og det samme uheldige Forhold gjorde sig næsten som en naturlig Følge ogsaa gældende for de Landbruget nær tilknyttede Haandværkere og handlende. Fiskerne i de sønderjyske Landsdele, som nærmest kun driver Kystfiskeri, der ikke er nær saa lukrativt som det store søgaaende Fiskeri i Vesterhavet, men som dog arbejder med kostbare Grejer, fik ogsaa Vanskelighederne at føle, og det kneb overordentligt for de her nævnte Kategorier af erhvervsdrivende at klare

deres Forpligtelser. En Kendsgerning er det; at Landbrugets Gældsbyrde stadig er større i Nordslesvig end i det øvrige Land. Det er glædeligt, at der i de sidste relativt gode Aar er foregaaet en ikke ubetydelig Sanering af Forholdene nede hos os, men der kan ikke herske Tvivl om, at den Haandsrækning, som Rentelempelserne har betydet, stadig er paakrævet, især paa Egne med mager Jord, hvor Høstudbyttet i de seneste Aar langt fra har svaret til Forventningerne, men har ligget under Middel. Det er derfor, forekommer det mig, rimeligt, at Staten yder Støtte, hvor Hjælp er virkelig tiltrængt.

Det er rigtigt, at Loven i første Omgang kun gjaldt for Aarene 1934—36, og at der ved Fastsættelsen af denne korte Gyldighedsperiode udtryktes en Forventning om, at Forholdene hurtigt vilde rette sig igen. Dette skete desværre ikke; Loven er siden blevet forlænget i 1939, 1941, 1943 og senest ved Lovanordning af 30. April 1945. Jeg er bestemt ikke nogen Tilhænger af, at tidsbegrænsede Love efterhaanden gøres permanente, og jeg tror da ogsaa, jeg tør sige, at der i de sønderjyske Landsdele vil være Glæde over hele Linien den Dag, da Love som den foreliggende ikke mere er paakrævede. Den danske Stat har aldrig været karrig, tværtimod, den har altid været lydhør og hjælpsom, hvor det gjaldt om at bringe sønderjyske Forhold paa lige Fod med det øvrige Lands, og meget er naaet i saa Henseende. Det vil jeg gerne fra det høje Tings Talerstol sige Tak for, og jeg føler, at den Velvilje, denne Lovgivning altid har mødt paa Rigsdagen, stort set stadig er til Stede. Men naar der, trods de senere Aars ikke ringe Bedring i vore Erhvervsforhold, fra førende Landbrugsorganisationer peges paa, at der stadig er Brug for denne Støtte, vilde jeg meget beklage, dersom denne Lovgivning skulde bortfalde. Det gælder ogsaa med Hensyn til Haandværkerne, de handlende, Fiskerne og andre, som hidtil har haft stor Gavn af Rentelempelsen, selv om de — mærkeligt nok for Resten — slet ikke er nævnt i Lovforslagets Bemærkninger.

Paa det i Bilaget til Lovforslaget nævnte Møde den 6. December 1945, hvor Repræsentanter fra samtlige sønderjyske Akkordudvalg samt Sønderjysk Hypoteklaanefond og Laanekassen for de sønderjyske Landsdele har forhandlet med det Udvalg, der administrerer Rentelettelsesloven, blev det fra alle Sider udtalt, at det „under de forhaandenværende Forhold for Landbruget og under Hensyn til de stigende Driftsudgifter